AB begroting november 2025

Voorzitter, wij zijn blij bij deze gelegenheid weer te mogen benoemen wat vanuit ons perspectief is bereikt maar ook te wijzen op waar we nog ruimte zien voor meer ambitie. GroenLinks Heerde laat zich graag inspireren door denkers en doeners die ons vooruithelpen naar een sterke gemeenschap die innovatief uitdagingen aanpakt zodat Heerde ook in de toekomst een fijne plek is om samen te leven.

Als kleine gemeente blijft het belangrijk dat we onderwerpen niet los van elkaar zien. Wat ons betreft mooi dat we steeds vaker een integrale aanpak weten neer te zetten en belangen bij elkaar brengen. Daarin vind ik zelf de adviezen van de Raad van Leefomgeving en Infrastructuur van mei 2025 nuttig. De ondertitel vat precies samen hoe wij van GL Heerde graag met de raad meewerken: samen naar een doeltreffende aanpak van problemen in de leefomgeving!.

Ik gebruik de 5 aanbevelingen uit het rapport dus ook graag als kapstok voor mijn betoog.

wonen

Wij verliezen teveel als we alleen kiezen voor stenen en bouwen bouwen bouwen. Oude karakteristieke panden en (groen/landschappelijke)structuren hoeven wat ons betreft niet aan de kant voor nieuwbouw. Wij pleiten bij wonen voor een nieuw perspectief met meer focus op mensen en hun duurzaam ingerichte leefomgeving: dus wat ons betreft is de slogan: wonen, wonen, wonen

Vorige week ging ons gesprek in deze raadzaal over brede welvaart als leidraad voor ontwikkeling. Wij juichen dat nadrukkelijk toe. Problemen in de leefomgeving lossen wij niet op met alleen technologische innovaties. Het gaat er namelijk om dat we verschillende waarden afwegen. Hiervoor zien wij bij GL Heerde dus graag brede gesprekken: in de raad en vooral met mensen in onze dorpen. Wij willen niet alleen weten **wat** nodig is (wat ons betreft nadrukkelijk een veel grotere variatie in woonvormen) maar ook **waarom** mensen iets belangrijk vinden. Dit gesprek over wat wij als gemeenschap belangrijk vinden en hoe we het Heerde van de toekomst voor ons zien, vinden wij belangrijker dan (rigide) tegemoet komen aan kwantitatieve afspraken die vóór ons maar niet dóór ons zijn gemaakt in de regio. Zoals gezegd, ons motto is wonen, wonen, wonen voor nu en in de toekomst.

En we hoeven hiervoor echt het wiel niet uit te vinden, bijvoorbeeld provincie Gelderland biedt een minileerlijn over collectief bouwen en wonen, speciaal voor de Gelderse gemeenten

Wij steken ook onze hand uit naar onze collega's met een vraag: kunnen we nog dit jaar een gesprek voeren over hoe we wonen laten aansluiten op de échte behoeften van woningzoekenden? En overige collectieve belangen in de leefomgeving? Wij willen nu geen overhaaste bouwprojecten maar goede instrumenten voor ons als raad om goede, duurzame keuzes te maken voor de ruimtelijke ordening in Heerde.

Want, voorzitter, een bouwontwikkeling zoals nu wordt voorgesteld in/bij Veessen is voor ons een voorbeeld waarin het collectief belang om historische en landschappelijke waarden te respecteren en waar mogelijk te versterken volledig genegeerd wordt. 16 woningen realiseren op 1 boeren kavel en dit een organische ontwikkeling noemen kan alleen gebeuren omdat de omgevingsvisie te veel ruimte laat voor dit soort opportunisme bij de projectontwikkeling.

Niet voor niets hebben we gepleit voor een eigen gebiedsvisie bij de omgevingsvisie als versterking voor de omgeving Veessen en Vorchten om dit soort precedenten te voorkomen. We blijven daar op

hameren. Maak **eerst** een gebiedsvisie voor de IJsselvallei waarin alle maatschappelijke opgaven evenwichtig afgewogen kunnen worden alvorens met een regeling te komen om dit soort ontwikkelingen op boerenerven op te kunnen schalen. Een kleinschalige rood voor rood regeling zorgvuldig infrastructureel ingepast is in onze visie best denkbaar, maar borg dit in een gebiedsvisie!

Kan dit worden toegezegd? Er zijn inmiddels genoeg mooie voorbeelden voorhanden, zie bijvoorbeeld het programma Waardevol landelijk gebied van gemeente Barneveld waar de Christenunie aldaar wezenlijk aan heeft bijgedragen, zo lijkt het

In termen van de RLI: wij willen graag toe naar een effectief samenspel tussen overheid, gemeenschappen en bedrijfsleven: Wie doet er mee?

Verder roepen we in dezen de gemeente op om een actiever grondbeleid te voeren. Wij steken het College hier graag een hart onder de riem: het is niet makkelijk maar meer moed tonen mag!

energietransitie

Over het landelijk gebied gesproken, voorzitter, en in het kader van positief inspelen op wat wel kan, los ik hierbij mijn belofte in over dubbel ruimtegebruik bij zon op land. Voor de goede orde, de betrokken agrariër is een overtuigd BBB-aanhanger die aanvankelijk niks moest hebben van die GroenLinksers die interesse hadden in zijn aanpak.

Doordat de zonnepanelen verticaal zijn geplaatst is het land nog steeds bruikbaar om gewassen te kweken of koeien en schapen te laten grazen. Dit is nu echt een voorbeeld van er samen uitkomen en gaan voor de win-win situatie.

En voorzitter, tijdens de behandeling van het regionaal programma energievoorziening kwam een aantal keren aan de orde dat het voor inwoners zo duur kon zijn om te verduurzamen. Laten we hierin dan een voorbeeld nemen aan gemeente Kampen die haar eigen energiebedrijf aan het oprichten is. Zij wil zo beter kunnen toezien op een eerlijke verdeling van lusten en lasten bij hun 60 tot 100% lokaal eigendom bij grootschalige energieopwekking. De opbrengsten ervan zouden dan kunnen worden ingezet voor de inwoners die moeite hebben met de financiering van hun duurzaamheidsmaatregelen.

En dan nu nog een onderwerp, over brede welvaart gesproken, waarin de gemeenschap een grotere rol kan spelen

Kwetsbare jongeren

GL Heerde bouwt graag mee aan een gemeente waarin we ruimhartig en doeltreffend kwetsbare gezinnen en jongeren ondersteunen Wij zien ook dat in Heerde de directe en indirecte uitgaven aan jeugdhulp steeds zwaarder op de begroting drukken.

Daarom vragen wij ons af of we als relatief kleine gemeente hierin innovatief en vooruitdenkend durven te zijn. Is dit niet een perfect moment om jongeren, met gestapelde problematiek, deel te laten nemen aan het project Bouwdepot, waarbij zij om niet één jaar lang, een bedrag per maand krijgen om hun leven weer op de rails te krijgen. Het gaat hierbij om de groep tussen 18 tot 27-jarigen die hun school niet hebben afgemaakt en bekend zijn bij jeugdzorg vanwege een onveilige thuissituatie, psychische problemen of een combinatie hiervan.

Via het Bouwdepot krijgen deelnemers één jaar lang een vast maandinkomen tussen 1150 en 1300 euro, zonder voorwaarden of beperkingen. Ze maken een plan hoe ze bijvoorbeeld hun school afmaken of werk gaan vinden.

Wij hebben bij andere gemeentes gehoord dat de resultaten hoopgevend zijn. Ook in het gepubliceerde rapport word dit genoemd: de helft van de jongeren vindt werk en vermindert schulden. Vele gemeenten hebben die stap genomen. Hilversum start binnenkort met 10 jongeren. Voor Heerde kan het gaan om het om 4 of 5 jongeren. De kosten van 75.000 voor dit project zijn wat GL betreft zeker op te brengen! Al helemaal als we zien welke ontzagwekkende budgetten nu voor jeugdhulp op onze begroting staan!

Wanneer zullen we hierover met elkaar in conclaaf gaan?

En nu we het toch over jeugd hebben

Verenigingen en het Cultuurplein

GL Heerde blijft staan voor een samenleving, waarin echt ruimte is ook om samen iets moois te doen. Het hoort wat ons betreft tot de kerntaken van de gemeente om verenigingen te faciliteren en te ondersteunen. Wij horen nu vanuit het Cultuurplein dat er in het nieuwe MFA in Wapenveld niet voorzien is in ruimte voor muziekles. Wat nu? Moet hier budget voor worden geregeld vanuit het accommodatie budget? Want het kan toch niet zo zijn dan jongeren en hun ouders in Wapenveld nog meer moeite moeten doen om muzieklessen te kunnen volgen? Is hier niet een pragmatische oplossing voor te vinden, zonder te vervallen in het type meervoudig ruimtegebruik dat in het verleden gebruikelijk was voor muzieklessen in Wapenveld.

Afsluitend, voorzitter:

De verantwoordelijkheid voor het oplossen van leefomgevingsvraagstukken is in de afgelopen jaren bijna volledig bij overheid en bedrijfsleven komen te liggen. Hierdoor worden problemen te technocratisch benaderd. De kracht van georganiseerde burgers werd een blinde vlek. Ik heb in deze beschouwingen daarvan 3 voorbeelden gegeven: op het vlak van wonen, de energietransitie en de jeugdzorg. Gemeenschappen moeten en kunnen een meer volwaardige plek krijgen bij het zoeken naar oplossingen en nieuwe vormen van samenwerking. GroenLinks Heerde vraagt aandacht hiervoor en wil hierover graag het debat aangaan.

https://www.rli.nl/publicaties/2025/advies/falen-en-opstaan

Collectief bouwen en wonen voor Gelderse gemeenten

Waardevol landelijke gebied - ChristenUnie Barneveld

Document Barneveld - Bijlage Programmaplan Waardevol landelijk gebied - iBabs Publieksportaal

https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2025/11/01/boerenerf-delen-blijkt-uitdagend-maar-het-tij-is-aan-het-keren

Eerste coöperatieve project met verticale zonnepanelen staat in Culemborg | HIER

voor jongeren - Het Bouwdepot